

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
หลักสูตรเสริมสร้างความรู้ด้านการงบประมาณสำหรับหน่วยงานภายนอก
(ระดับชำนาญการพิเศษ)

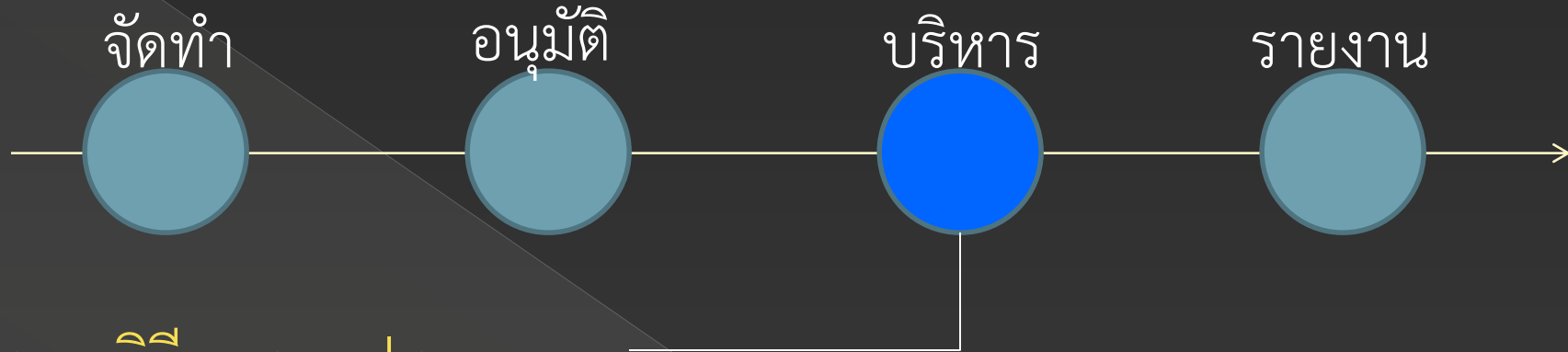
กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับงบประมาณ

20 ธันวาคม 2560

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ

- รัฐธรรมนูญ
- พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502
- พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- กฎหมายอื่น ๆ เช่น
 - ◎ พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491
 - ◎ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534
 - ◎ กฎหมายจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ

พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ

- ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548
- ระเบียบการก่อหนี้ผูกพันข้ามปี พ.ศ. 2534
- ระเบียบว่าด้วยการบริหารฯ สำหรับแผนงานบูรณาการ พ.ศ. 2559
- ระเบียบว่าด้วยการบริหารฯ งบกลาง พ.ศ. 2560
- ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์การโอนงบประมาณรายจ่ายเพื่อการขับเคลื่อน³ การแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2559

กระบวนการบริหารงบประมาณ ตามระเบียบ

งบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากรัฐสภาแล้ว

- การจัดทำแผนการปฏิบัติงาน / การใช้จ่าย
- การขอรับการจัดสรรจาก สงป.
- การจัดสรร
- การใช้จ่าย / ก่อหนี้ผูกพัน
- การโอน / เปลี่ยนแปลง รายการ
- การรายงานผลการปฏิบัติงาน / การใช้จ่าย

รัฐธรรมนูญ :

ที่เกี่ยวกับวิธีการงบประมาณ

ให้มีกฎหมาย วินัยการเงินการคลัง

บัญญัติเกี่ยวกับ

- กรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณ
- วินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้
- วินัยทางการเงินการคลังด้านรายจ่าย เงินงบประมาณ และ เงินนอกงบประมาณ
- การบริหารทรัพย์สินของรัฐ
- การบริหารเงินคงคลัง
- การบริหารหนี้สาธารณะ

62

การจ่ายเงินแผ่นดินกระทำได้เฉพาะที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

- กฎหมายงบประมาณรายจ่าย
- กฎหมายวิธีการงบประมาณ
- กฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ
- กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง
- กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

140

กรณีจำเป็นเร่งด่วนจะจ่ายไปก่อนได้
ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ + ตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้

งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ

- ถ้า พ.ร.บ. รายจ่ายประจำปีออกไม่ทัน
- ให้ใช้งบประมาณรายจ่าย
- ประจําปีงบประมาณที่ล่วงแล้ว ไปพลางก่อน

141

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ กับการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระ ... ของ

- รัฐสภา
- ศาล
- องค์การอิสระ
- องค์การอัยการ

ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติใน
กฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐ

กรณีเห็นว่าไม่เพียงพอ
สามารถเสนอคำแปรญัตติต่อกรรมาธิการได้โดยตรง

การเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

- แสดงแหล่งที่มา + ประมาณการรายได้
- ผลสัมฤทธิ์ หรือ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาต่างๆ

ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติในกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐ

การพิจารณางบประมาณ

สภาผู้แทนฯ

- แปรญัตติได้ในทางลดหรือตัดทอนรายจ่าย
- พิจารณาภายใน 105 วัน

วุฒิสภา

- เห็นชอบ / ไม่เห็นชอบ
- พิจารณาภายใน 20 วัน

การป้องกันการมีส่วนได้เสีย

ห้าม สภาผู้แทนฯ วุฒิสภา หรือคณะกรรมการ

- การเสนอ / แปรญัตติ / การกระทำด้วยประการใด ๆ
 - มีผลให้ สมาชิกสภาผู้แทนฯ สมาชิกวุฒิสภา
 - มีส่วน ทางตรง / ทางอ้อม ในการใช้งบประมาณรายจ่าย
-
- สส. / สว. ไม่น้อยกว่า หนึ่งในสิบ เข้าชื่อเสนอศาล รธน.
 - ศาล รธน. พิจารณาภายใน 15

ความรับผิดชอบมีส่วนได้เสีย

- การเสนอ / แปรญัตติ / การกระทำ สิ้นผลไป
- สส. / สว. สิ้นสุดสมาชิกภาพ - เพิกถอนสิทธิสมัครเลือกตั้ง
- ครม. พ้นตำแหน่งทั้งคณะ - เพิกถอนสิทธิสมัครเลือกตั้ง
เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าไม่อยู่ในที่ประชุม
- ให้ผู้กระทำรับผิดชอบค่าใช้จ่าย + ดอกเบี้ย
- เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้จัดทำโครงการ / อนุมัติจัดสรรงบประมาณ
โดยรู้ว่ามี การกระทำฝ่าฝืน ถ้าได้โต้แย้งเป็นหนังสือ /
มีหนังสือแจ้ง ปปช. ทราบ ให้พ้นความรับผิดชอบ
- การเรียกเงินคืน ให้กระทำได้ภายใน 20 ปี

การอุดหนุนงบประมาณให้ อปท.

- รัฐต้องดำเนินการให้ อปท. มีรายได้ของตนเอง
- โดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม
- รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ของ อปท.
- ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้
ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน อปท. ไปพลางก่อน

สาระสำคัญ

ร่าง พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.

ร่าง พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.

รายได้

ทรัพย์สิน

รายจ่าย

วินัยการเงินการคลัง
6 ด้าน

หนี้

การคลัง
ท้องถิ่น

เงินนอก
งปม.

คกก. นโยบายฯ กำหนดเพิ่มได้

ร่างพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.

๐ หน่วยงานของรัฐ

- ส่วนราชการ
- รัฐวิสาหกิจ
- หน่วยงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ
- องค์การมหาชน
- ทุนหมุนเวียนที่เป็นนิติบุคคล
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หน่วยงานอื่นของรัฐที่กฎหมายกำหนด

๐ การควบคุมทั่วไปในการบริหารงบประมาณ

- รัฐมนตรี
- รัฐมนตรีเจ้าสังกัด
- รัฐมนตรีซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่กำกับดูแล
- รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย
- ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
- หัวหน้าหน่วยรับงบประมาณ
 - ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ
 - ให้เป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้
 - มีการติดตาม ตรวจสอบ / ประเมินผล

๐ ให้มีผู้บริหารฯ เป็นผู้ประสานงานของหน่วยรับงบประมาณ

● การจำแนกงบประมาณ

- งบประมาณรายจ่ายงบกลาง
- งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ
- งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ
- งบประมาณรายจ่ายบุคลากร
- งบประมาณรายจ่ายสำหรับทุนหมุนเวียน
- งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ
- งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง
- งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย

● การยื่นคำขอตั้งงบประมาณรายจ่าย อย่างน้อยต้องแสดง

- วัตถุประสงค์
- แผนการปฏิบัติงาน / แผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- รายงานเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณ

● รายการก่อหนี้ผูกพัน

- ที่มีวงเงินตั้งแต่ 1,000 ล้านบาทขึ้นไป
- ให้หน่วยรับงบประมาณเสนอ กรม. พิจารณาอนุมัติ
- ก่อนที่จะมีการยื่นคำขอตั้งงบประมาณ

- การขอตั้งงบประมาณรายจ่ายของจังหวัด /กลุ่มจังหวัด

- ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าฯ หัวหน้ากลุ่มจังหวัด
- ยื่นต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด
- เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการ

- การขอตั้งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ยื่นคำขอตั้งงบประมาณต่อ รมต. มหาตไทย
- เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการ

● การตั้งงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ

- ให้มีการจัดทำแผนบูรณาการ ประกอบด้วย
 - เป้าหมาย
 - วัตถุประสงค์
 - งบประมาณที่ต้องใช้
 - ระยะเวลาดำเนินการ
 - ภารกิจของหน่วยงานเจ้าภาพ และที่เกี่ยวข้อง
- แผนบูรณาการ ให้เสนอ ครม.อนุมัติ
 - ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการกำหนด โดยความเห็นชอบของ ครม.
- การจัดทำงบประมาณตามแผนฯ
 - ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการกำหนด

○ การโอนงบประมาณข้ามหน่วยรับงบประมาณ

- มี พ.ร.บ. ให้โอน
- มี พ.ร.ฎ. รวมหรือโอนส่วนราชการเข้าด้วยกัน
- ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณกำหนด
โดยความเห็นชอบของ ครม. สำหรับ
 - การโอนภายใต้แผนบูรณาการเดียวกัน
 - การภายใต้แผนบุคลากรภาครัฐ

○ การขอเบิกเงินจากคลัง

- ขยายเวลาเบิกเงินจากคลังได้ เฉพาะที่ได้ก่อก่อนนี้ผูกพันไว้แล้ว
- ขยายเวลาได้ 6 เดือน
- กรณีมีความจำเป็น กระทรวงการคลัง ขยายเวลาได้อีกไม่เกิน 6 เดือน

○ เงินทุนสำรองจ่าย

- ให้มีเงินทุนสำรองจ่าย จำนวน 50,000 ล้านบาท
 - สำหรับใช้จ่ายในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน
 - งบกลางรายการเงินสำรองจ่ายฯ ไม่เพียงพอ
- รมต. จ่ายจากคลัง โดยความเห็นชอบของ ครม.
- ใช้แล้วต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้ในปีถัดไป

● ระบบติดตามประเมินผล

- ให้ผู้อำนวยการวางระบบติดตามประเมินผล
- ตามแผนการปฏิบัติงาน / แผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- วัดผลสัมฤทธิ์ / ประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ
- ติดตามและประเมินผล ทั้ง ก่อน / ระหว่าง / หลัง

● การติดตามประเมินผลโดยหน่วยรับงบประมาณ

- หน่วยรับงบประมาณ ติดตามประเมินผล
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่ผู้อำนวยการกำหนด
- ให้ถือว่าเป็นกระบวนการบริหารงบประมาณ
 - ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
 - เปิดเผยต่อสาธารณะ

● มาตรการกรณีดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

- ให้อำนาจการวางระบบติดตามประเมินผล
- ตามแผนการปฏิบัติงาน / แผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- วัดผลสัมฤทธิ์ / ประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ
- ติดตามและประเมินผล ทั้ง ก่อน / ระหว่าง / หลัง

๐ การรายงาน

- รมต. คลัง ประกาศรายงานการรับ - จ่ายเงิน และเงินทุนสำรองจ่าย ภายใน 60 วัน
- หน่วยรับงบประมาณรายงานผลการใช้จ่ายต่อผู้อำนวยการฯ ภายใน 45 วัน นับจากสิ้นปีงบประมาณ
- เพื่อผู้อำนวยการจัดทำรายงานเสนอ ครม. ภายใน 90 วัน
- ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ รายงานการโอนงบประมาณ
 - ระหว่างรายการงบกลาง
 - ระหว่างหน่วยรับงบประมาณ

(สำหรับการโอนในแผนงานบูรณาการ และแผนงานบุคลากร)